

"NAŠ GLAS" izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

P.n. Licealna knjiga gimnazije
1. obv. —
Kopirano v Ljubljani
Rokopis se ne vrata
Nefrankirana pisava
se ne sprejema. —
Upravitelji: Ljubljana,
Franciškanska ulica št. 6.
Račun poštne hranilnice
v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojene

Zakaj se nam prejemki ne zvišajo?

Iz beograjskega »Glasnika železničara i brodarja« prinašamo v prevodu uvodnik, ki je izšel v tem listu pod naslovom: Kje so vzroki, da se prejemki uslužbencem in delavcem ne povečajo? Članek dobro oriše položaj vsega našega stanu in vsebuje več pravih in za vse drž. uslužbence brez razlike stroke enako veljavnih misli, zato ga ponatiskujemo.

»Delo našega Združenja je bilo doslej in bo vselej odprta knjiga za vsakogar, kdor hoče in želi, da vanjo malo pogleda, kaj dela in kako dela Združenje jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev in vseh področjih naše strokovne borbe za pravico članstva, kakor tudi na kulturnem in narodnem področju naše velike in močne države. Mi vsi prav dobro vemo, da je naše delo prežeto s pošteno in nesebično delavnostjo, to pa ne zase kot poedince, temveč za celoto, za organizacijo in njeno članstvo, a preko nje za vse železničarje in brodarje, pa naj bodo tudi izven naše organizacije.

Mi smo opazovali delo organizacije, ki je bilo vselej opisano v našem glasilu in smo v zadnjih dveh letih osredotočili ves svoj napor in trud v rešitev enega najvažnejših vprašanj, ki danes zanima naše članstvo, to pa je vprašanje izboljšanja gmotnega stanja železniških in brogarskih uslužbencev. O tem vprašanju so bili napisani mnogi stolpci v našem glasilu, o tem vprašanju so bila izvršena mnoga posredovanja, tako pismena kakor tudi ustna pri naših predstojnikih in drugih odločujočih činiteljih, ki vodijo državo in ki so dolžni, da to tako važno vprašanje končno odstranijo z dnevnega reda in odločijo, kako se bo ugodilo železničarjem in brodarjem kot najvažnejšim sotrudnikom največjega državnega podjetja prometnega ministrstva.

Mnogi naši tovariši, ki so v vsaki številki glasila brali te zahteve in tožbe, se bodo vprašali: pa kako je to mogoče, da mi kot organizacija, v kateri je včlanjenih nad polovico vseh uslužbencev prom. ministrstva, ne moremo uspjeti z našo zahtevo? Na to vprašanje je zelo lahko odgovoriti in to prav na kratko. Razlog, da ne moremo priti do svojih pravic, leži v dejstvu, da niti prom. ministrstvo samó ne razpolaga s svojimi dohodki, ker so vsi izdatki gmotnega in osebnega značaja odvisni od finančnega ministrstva, ki po današnjem proračunskem ustroju upravlja vse državne dohodke in izdatke. Edini izhod iz tega položaja bi bil, da se sprejme naš predlog, ki ga že nekaj let predlagamo, t. j.: da se prometno ministrstvo izloči iz splošnega drž. proračuna in da samo zagospodari v svoji hiši, da mu ne bo treba čakati za vsak, tudi najmanjši kredit na odobritev posameznih činiteljev v fin. ministrstvu.

Vsi smo že ugotovili, da glede zahteve po izboljšanju gmotnega položaja ni več boja z našim vrhovnim predstojnikom g. prom. ministrom. Ta je v tem popolnoma na naši strani. Ta je tudi javno na našem poslednjem občenem zboru, pa tudi pozneje večkrat potrdil, da mu je znan težki položaj, v katerem žive njegovi sodelavci in da je treba njegovim uslužbencem v tem pravcu pomagati. Toda žal, nam njegova dobra volja in socialni smisel za pomoč uslužbencem nista bila dovolj, ker se je temu uprlo fin. ministrstvo, ki ni odobrilo zahtevanih kreditov. Če torej vemo, da je tako, se moramo vprašati in izdelati načrt, po katerem bomo mogli prisiliti tudi odločujočega činitelja v tem vprašanju, fin. ministrstvo, da odpre blagajno in dá prom. ministrstvu, kar je potrebno in kolikor je potrebno za zava-

rovanje in izboljšanje položaja sotrudnikov prom. ministrstva, ki na svojih ramenih nosijo breme celotnega prometa naše kraljevine in ki noč in dan brez odmora, brez nedelj in praznikov opravljajo svojo težko dolžnost in se trudijo, da bo promet na dostojni višini in da tak tudi ostane.

Da ne uspemo z našimi prizadevanji in zahtevami po izboljšanju, sta kriva tudi naša javnost in naš tisk, ki pogostoma polni svoje stolpce s kakršnimi koli nevažnimi pouličnimi dogodki, a nikoli se niti eden od gg. urednikov našega javnega tiska, ki — mimogrede povedano — zelo udobno in lepo potujejo v I. raz. po železnici, ni spomnil, da napiše kaj tudi o življenju naših železničarjev in brodarjev, in da se vpraša, kako so ti ljudje plačani, ki noč in dan opravljajo svojo težko službo, in da li z nagradami oz. plačami, ki jih prejemajo, sploh morejo sebe in svoje najbližnje vzdrževati. Če bi se javni tisk malo pozanimal za plače železničarjev in brodarjev, bi prišel do strašnih ugotovitev, ko bi se prepričal, da s temi plačami, kakršne prejemajo železničarji in brodarji, ni mogoče vzdrževati sebe in svoje življenje in mimo tega še opravljati pravilno svojo težko službo. Javni tisk bi lahko tudi poučil našo javnost o naših razmerah, beseda javnosti ima pa ne-

sporno odločilen pomen v vseh javnih vprašanjih in bi, ni dvoma, tudi ta beseda javnosti dovedla odločujoče činitelje do tega, da bi pomislili, ali železničarji in brodarji morejo še naprej tako živeti.

Kot narodna organizacija, in v prvi vrsti kot zavedni in dobri državljani vemo, da ima država tudi druge potrebe, in smo se vselej zavedali in se bomo tudi v prihodnje zavedali tega, da moramo za splošno blaginjo vsi doprinesiti žrtve, toda prav tako vemo in smo prepričani, da ima država tudi danes možnost, da izboljša naše gmotno stanje, ker sami službeni podatki o drž. dohodkih in izdatkih, ki jih dan za dnem beremo, dokazujejo, da nam je to mogoče.

Naše članstvo se mora zavedati pomena, da pripada naši organizaciji. Ne sme pod vtiskom neuspehov kloniti duha, temveč se zavedati, da more le v borbi s skupnim delom in okrepitevijo svoje organizacije doseči uspeh. Če bi nam vse prinašali kar na krožniku, smo prepričani, da nam organizacija ne bi bila potrebna, toda prav tako smo prepričani, da, če ne bi bilo današnje organizacije, bi jo morali danes ustanoviti. Ker človek kot poedinec ne pomeni nič in občuti svojo moč šele, ko je organiziran v močnem društvu, ki pošteno dela in predstavlja vzajemno borbo vseh za enega, enega za vse.«

Mi v številkah

Iz nedavno izišlega uradnega statističnega pregleda, ki ga izdaja vsako leto proračunski oddelek fin. ministrstva, navajamo v naslednjem nekaj poglavitnih podatkov o številu aktivnih in upokojenih drž. uslužbencev v minulem proračunskem letu 1938./39. Zaradi boljšega pregleda dodajamo še nekaj podatkov osebnih izdatkov za minulo leto in za nekaj prejšnjih let, tako da bo videti tudi gibanje števila aktivnih in upokojenih uslužbencev in izdatkov.

Po državnem proračunu za leto 1938./39 je bilo vseh aktivnih drž. uslužbencev 199.066 (v primeri z letom 1937./38. torej za 9686 manj). Od navedenega števila je bilo 28 ministrov in banov, 70.506 uradnikov, 12.067 uradniških pripravnikov, 36.964 zvanikov, 10.919 služiteljev, 21.274 pogodbenih uradnikov in dnevničarjev, 2665 nerazvrščenih uslužbencev, 11.920 častnikov in vojaških uradnikov ter 32.723 podčastnikov, vojaških glasbenikov in orožnikov. Značilno je, da se je nasproti prejšnjemu letu povišalo število vseh uslužbencev razen uradn. pripravnikov, ki jih je bilo za 1472 manj, ter dnevničarjev, ki se je njihovo število znižalo za celih 15.807 oseb.

Če pregledamo stanje po resorih, vidimo, da je največ uslužbencev v prometnem ministrstvu, namreč 40.625. Sledi prosvetno ministrstvo z 39.258 uslužbenci, nato pride vojno ministrstvo z 28.743, notranje zadeve 28.529, finance 18.772, justica 13.116, pošta 11.666, socialna politika in ljudsko zdravje 6400, nato pridejo ostala ministrstva z razmeroma nizkim številom osebja. Nasproti prejšnjemu letu je število uslužbencev naraslo najbolj v finančnem ministrstvu, nato v notranjih zadevah in v pravosodstvu. Po odstotkih ima promet največ, namreč celih 20.41 % celotnega števila aktivnih uslužbencev. Sledi prosveta z 19.72 %, vojska 14.44 %, notranje zadeve 14.33 %, finance 9.43 %, pravosodje 6.59 %, pošta 5.86 % itd.

Pri bankih upravah je bilo po proračunu za leto 1938./39. vsega skupaj 50.163 državnih uslužbencev, za 592 oseb več kot v letu 1937./38. Po stroki je pri bankih upravah največ

uslužbencev prosvetne stroke, namreč 34.623 oseb. Sledi uslužbenci notranjega ministrstva, ki jih je 8879, potem stavbna stroka z 2813 uslužbenci, nato pride soc. politika 1930, trgovina in industrija 989, kmetijstvo 542, gozdovi in rudniki 378 in končno komaj 9 uslužbencev finančnega ministrstva pri vseh bankih upravah (šefi fin. odsekov).

Po banovinah so pa ti državni uslužbenci razdeljeni takole: največ jih ima savska 10.089, nato sledi dunavska 7980, dravska 6595, vardarska 5120, moravska 4452, drinska 4387, zetska 3648, primorska 3133, Beograd 2471 in vrbaska banovina z 2288 državnimi uslužbenci.

Na dan 1. julija 1938. je bilo v vsi državi 59.906 drž. upokojencev. Od teh je bilo 41.090 osebnih upokojencev, rodbinskih pa 17.607. Narodna priznanja, izredne državne pomoči in podpore je prejelo 1202 oseb. Nasproti proračunskemu letu 1937./38. je bilo torej lani za 7308 upokojencev manj.

Skupaj je bilo določeno za vse upokojence na leto 1.017.294.193 din osebnih izdatkov. Ker se je pa število upokojencev znižalo, je seveda padel tudi znesek izplačanih pokojnin v pri-

merih s prejšnjim letom, in sicer za 95.595.430 din. Za osebne pokojnine se je izplačalo všteti doklade 808.761.156 din, za rodbinske pokojnine z dokladami vred pa 200.201.791 din.

Na področju fin. direkcije v Ljubljani je bilo na dan 1. julija 1938. 9327 upokojskih strank, ki so prejemale pokojnino. Od teh je bilo 7054 osebnih upokojencev, ki so prejeli za vse leto 132.197.852 din. Od tega je osebnih pokojnin 77.217.718 din, drugo so osebne in rodbinske doklade.

Rodbinskih upokojencev je bilo 2149. Pri tem se računajo samo dejanski prejemniki rodbinskih pokojnin, torej v primeru, kjer uživa rodbinsko pokojnino več upravičencev, se šteje samó eden (vdova ali najstarejši otrok pokojnega roditelja), ki na svoj naslov prejema rodbinsko pokojnino zase in ostale souživalce. Izdatkov za rodbinske pokojnine je bilo predvidenih 22.655.188 din. Od tega je bilo pokojnin 6.477.391 din, osebnih doklad pa 15.386.516 din, drugo za rodbinske doklade, ki znašajo 791.280 din.

Vzdrževalnin, narodnih priznanj in podpor je pa ljubljanska finančna direkcija izplačala za 885.263 din, in sicer 124 upravičencem.

Skupno je bilo torej pri ljubljanski fin. direkciji 1. julija 1938. upokojskih strank 9327 (za 1169 manj kot v letu 1937./38., ko jih je bilo še 10.496). Iz tega je videti, da v Sloveniji število drž. upokojencev pada. Prejeli so ti upokojenci na leto 155.738.303 din (nasproti prejšnjemu letu za 15.996.159 din manj).

Če primerjamo število drž. upokojencev po banovinah, vidimo, da jih je bilo na dan štetja pri finančni direkciji v Ljubljani vseh skupaj 9327, pri drugih direkcijah pa jih je bilo: Zagreb 13.610, Novi Sad 5923, Sarajevo 4864, Podgorica 4770, Split 4075, Niš 3545, Skoplje 2788, Banja Luka 2160 in fin. direkcija Beograd 890. — Seveda je v Beogradu znatno več upokojencev, ker po večini beograjski drž. upokojenci prejemajo pokojnine od glavne državne blagajne, ki je izplačala pok. prejemke 7954 upravičencem, ki so prejeli nad 190 milijonov dinarjev. Zanimivo je primerjati to število, kateremu je prišteti še pribl. 19 milijonov, ki jih je izplačala beograjska fin. direkcija, z zneskom 155 milijonov din, kolikor je prejelo vseh 9327 upokojencev v Sloveniji od ljubljanske finančne direkcije.

Prav zanimivi so tudi podatki, kako so izdatki za pokojnine razdeljeni po posameznih resorih, vendar bi pa navajanje teh števil privedlo predač. O priliki bomo objavili vsaj poglavitne številke, kakor bomo tudi navedli še nekaj najvažnejših statističnih podatkov o številu in prejemkih vojnih invalidov.

Samoupravne davčine in drž. uslužbenci

Posamezne mestne občine v naši državi so zadnji čas uvedle različne občinske davčine z namenom, da zberejo sredstva, potrebna za kritje stroškov, ki jih občinam povzroča brezposelnost in težki gmotni položaj, zlasti tistega prebivalstva, ki je navezano na pičli in nezadostni zaslužek svojih rok. V ta namen so razne občine uvedle dajatve pod različnimi naslovi oz. oblikami.

Tako je tudi mesto O. v savski banovini uvedlo enkratno izredno »socialno doklado (prizez)« in predpisalo tudi nekemu državnemu uradniku, naj plača določeno vsoto kot socialno doklado. Uradnikovo pritožbo je mestni svet zavrnil. Zoper to zavrnitev se je dotični uradnik pritožil na bansko upravo v Zagrebu, ki je njegovo pri-

tožbo prav tako zavrnila, nakar se je pritožnik obrnil na upravno sodišče v Zagrebu, ki je odbilo uradnikovo pritožbo. Ta je nato vložil tožbo na državni svet.

V tožbi je navajal, da je kot drž. uslužbenec po § 97. u. z. oproščen vseh samoupravnih doklad in torej ni dolžan plačati te »socialne doklade«. Upravna oblast in upravno sodišče so pa zastopali stališče, da ta socialna doklada v bistvu ni doklada (prizez), čeprav se tako imenuje, temveč je samostojen samoupravni davek, na katerega se pa oprostitev iz § 97. u. z. ne nanaša. Zato je tudi pritožnik, čeprav je državni uslužbenec, dolžan plačati to davčino.

Državni svet je uradnikovi tožbi ugodil in razveljavil odločbo zagreb-

ške banske uprave. Svojo razsodbo od 12. januarja 1939., štev. 9952/38, je pa utemeljil takole:

»V § 97. u. z. je predpisano: »Prejemki državnih uslužbencev in upokojencev so oproščeni vseh samoupravnih doklad (prireza).« Z istim zakonom je določena višina plače drž. uslužbencev; da bi bila pa ta plača zavarovana in izvrševanje državne službe zajamčeno, je z navedeno določbo izključeno pobiranje samoupravnih doklad.

Pod izrazom »samoupravne doklade« se v tem predpisu ni mislilo samo na doklade v strogem tehničnem smislu, t. j. na take, ki se plačujejo sorazmerno z neposrednim davkom, temveč na vsako samoupravno davščino, ne glede na njen naziv, ker se samo tako drž. uslužbenec zavaruje tista plača, ki jo ta zakon določa in ki sicer jamči za pravilno izvrševanje državne službe.

Če je uporabljen izraz »doklada«, o katerem se more smatrati, da je ožji od izraza »davek«, »davščina« ali kateri koli drugi, se je zgodilo to zaradi tega, ker je ta izraz že v navadi in se z njim označuje vse, kar samouprave pobirajo od državljanov.

Da je to nazivanje običajno, dokazuje tudi sam pravilnik, po katerem je bil v tem primeru tožitelj pozvan naj plača. V tem pravilniku se samoupravna davščina (namet) oz. davek (porez) imenuje »doklada« (prirez), čeprav se ta ne pobira po višini davka.

Za obveznost tožitelja kot drž. uslužbenca, da plača izredno socialno doklado, uvedeno z mestnim pravilnikom, je potemtakem torej brez pomena ali je to samoupravna doklada v strogem tehničnem smislu — skladno z njenim nazivom, ali pa je to samostojna samoupravna davščina, kakor to smatrata odločbi obeh oblastev in izpodbijana razsodba. Naj bo kakor koli, glede državnih uslužbencev spada vse pod oprostitev iz navedenega § 97. u. z.

Mimo tega, ker ta zakon izključuje možnost pobiranja samoupravnih doklad od prejemkov državnih uslužbencev, torej doklade, ki bi služila naravnost samoupravi oz. njenemu vzdrževanju, se še toliko manj more pobirati doklada tudi za tiste naloge, katere mora samouprava izvrševati, kakršen primer bi bil tod.

Naše zadrage in razdolžitve državnih nameščencev

Iz ljubljanskega »Slovenskega poštarja« prenašamo tale upoštevanja vredni članek, ki bi zaslužil splošno pozornost.

»Stojimo pred občnimi zbori naših društev in zadrug. Čas občnih zborov je obenem čas za prečiščenje nazorov in kažipot za nadaljnje delo. Na občnih zbora naših gospodarskih zadrug sta po navadi dve struji. Ena, ki pravi, da je premalo dobička, druga spet, ki poudarja, da gospodarske za-

Okolnost, da se velikost doklade ne določa po višini uslužbenčeve plače, temveč po velikosti stanovanjske najemnine (§ 2. pravilnika) je tu brez pomena, ker tudi tako odmerjena doklada naravnost obremenjuje plačo državnega uslužbenca.

Zakon izključuje pobiranje samoupravnih dajatev od plač državnih uslužbencev, zaradi česar bi se izjeme od tega pravila mogle delati spet le z zakonom, nikakor pa ne s pravilnikom, zlasti ne z mestnim pravilnikom kot aktom manjše pravne veljavnosti od zakona.

Zato je mestni pravilnik o ustanovitvi izredne socialne doklade v nasprotju z zakonom, kolikor bi se nanašal na drž. uslužbenec. Dosledno tudi tožitelj kot drž. uslužbenec ni dolžan plačati te doklade.«

—o—

Ta razsodba državnega sveta, ki je sicer kakor vse druge formalno veljavna samo za določeni enkratni primer, je vendar velikega načelnega pomena za vse državne uslužbenec in upokojence, ki bi se v enakih razmerah mogli z vso upravičenostjo sklicevati na to pravno stališče državnega sveta. Če velja to naziranje glede občinskih samoupravnih doklad in drugih dajatev, mora prav tako veljati tudi za druge samoupravne davščine, torej tudi za banovinske.

Nas vse aktivne in upokojene drž. uslužbenec zaenkrat najbolj zanima vprašanje zakonitosti pobiranja odkupnine za osebno delo na nedržavnih cestah (kuluka), ki je prav za nas nekaka odiozna »lex specialis«. Spričo prednje razsodbe državnega sveta se moramo vprašati, ali razlogi in pravna naziranja, navedena v nji, ne veljajo tudi za vprašanje kuluka?

Treba bo, da se naše strokovne organizacije posvete temu vprašanju in z energično vzajemno akcijo skušajo doseči, da se ta izjemna obremenitev našega stanu, ki ni v ničemer utemeljena, vendar že odpravi. O tem vprašanju bomo še ponovno spregovorili, za danes opozarjamo samo na prednjo razsodbo in priporočamo našim organizacijam, da položaj temeljito prouče in skušajo doseči tudi glede kuluka za nas enako ugodno načelno odločitev.

druge niso ustanovljene za dobiček. Ali pa je zadruga sploh že dosegla svoj osnovni cilj, koliko še manjka in zakaj ga še ni dosegla, o tem se običajno ne razpravlja. Dandanes se v naših organizacijah zelo radi izogibljemo načelnih vprašanj, dasi so načela kljub vsem zmedam sedanjega časa še vendar vedno gibal vsakega javnega delovanja in izživljanja.

Mirno lahko trdimo, da večina naših gospodarskih zadrug še glede za-

družnega kapitala ni dosegla tistega, kar je bilo pred sto leti ustanoviteljem zadrugne ideje osnovno načelo in tudi v resnici izvedeno. Namreč — res popolna osamosvojitve. Prvi zadrugarji so ves kapital sami zložili in samo toliko obratovali, kolikor so dopuščala lastna sredstva. Vedeli so in čas je pokazal, da le ta način vodi do neodvisnosti.

Pri naših zadrugah se ne postopa tako. Zato pa tudi zadruga, ki ima svojega kapitala 50.000, obratuje pa s pol ali celim milijonom, ni zadruga, ker ni odvisna od članstva, ampak od tistega, ki je posodil ostali denar, katerega potrebuje za obrat. Zato bi morala biti skrb vsega članstva, predvsem pa načelstva, ki idejno vodi zadrugo, da čimprej zbere lastna sredstva, kolikor jih rabi za obrat. Noben drug stan ne more tega tako lahko izvesti, kakor državni nameščenci. Plača res ni velika, vendar je stalna in vedno ob istih obrokih. Za odtrgovanje tudi najmanjših zneskov imamo svoj aparat, ki je za zadrugo skoraj zastoj. Koliko se lahko nabere tekom pet ali deset let, ako vsak član vlaga mesečno samo po 5 ali 10 dinarjev, si lahko vsak sam izračuna. Za naše pojmovanje, ki smo navajeni na majhne zneske, velike vsote. Potem bi se tudi lahko mislilo na najnujnejšo potrebo današnjih dni, na razdolžitve državnih nameščencev.

Vsi vemo, kakšno je stanje naših dolgov. Tako, da se več sploh ne morem zadolžiti. Vemo tudi, da so se mnoge stvari obrabile in bo treba na-

baviti druge. Misel, da bo državno uradništvo država vsaj tako razdolžila kakor je kmetski stan, je gotovo zmotna, ker je za državo nemogoče, ako hoče obdržati trdne finance. Pomagala je pač stanu, na katerem vsi slonimo. Ne more pa vsem drugim stanovom.

Naši dolgovi so po večini vsi kratkoročni. Na eno ali dve leti. Na pet let jih je zelo malo. Tukaj pa bi bila možnost neke vrste razdolžitve. Vsi naši kratkoročni dolgovi naj se pretvorijo vsaj za 75 % dolga v dolgoročne, na 15 ali 20 let. Ako bi zadruga stalno zbirale kapital, bi marsikatera že sedaj sama lahko pomagala s kreditom na pet let ali pa še več. Ker pa je razdolžitev nujna in v interesu vseh drugih stanov, ki žive od uradnika, zato bi lahko država priskočila za določeno dobo z brezobrestnim kapitalom na pomoč zadrugam, ki naj bi izvedle vsaj delno razdolžitve državnih nameščencev in s tem dale pogon ostalim stanovom in gospodarstvu sploh.

Čudno je, da se o problemu razdolžitve zelo malo razmotriva; tudi ni slišati o kakih predlogih, kakor da bi se to ne tikalo nas in naših družin. Vsa borba je osredotočena samo na zvišanje plač, dasi vsi vemo, da bo znašalo v najboljšem primeru za večino 100 do 200 din mesečno, če bo sploh kaj. Samo s tem poviškom pa ne bomo rešili vprašanja naših dolgov, ampak je to mogoče le po združništvu, kakor je bilo pred 100 leti pri prvih zadrugarjih, ki so se le na ta način razdolžili in osamosvojili.«

Zborovanje poštnih uradnikov

Zadnjič smo prav podrobno pisali o poročilu upravnega odbora ljubljanske sekcije Združenja p. t. t. uradnikov, ki je bilo podano na občnem zboru dne 16. aprila. Zborovanje je bilo v dvorani kolodvorske restavracije v Ljubljani in se ga je udeležilo približno 120 članov. O poteku občnega zbora objavljamo še nekaj podatkov.

Po uvodnih besedah in pozdravih je bilo prebrano že omenjeno poročilo uprave. Nato so sledila poročila pododborov. Tako je predsednik mariborskega, g. Matko Kumer, naglašal, da je dobilo društveno okrevanje na Pohorju novega upravitelja. Cena prehrane je bila zvišana na 20 din na dan ter je upati, da bo letos v tem pogledu vse v redu. Tudi drugi zastopniki pododborov so poročali o delovanju, zahtevali naj bi se napredovanja izvrševala pravičneje ter da naj se dopusti izkoriščajo po predpisih. Ljubljanski pododbor je skušal poživiti družabno življenje med poštnimi uradniki in je priredil več članskih sestankov, ki so zadovoljivo uspeli. V Ljubljani se je ustanovil tudi pevski zbor.

Zastopnik beogradskega osrednjega izvršnega odbora organizacije je poročal o prizadevanju Združenja v minulem letu. Izdelalo je konkretne predloge za ozdravljenje težkega položaja

poštnega osebja. K novemu finančnemu zakonu in proračunu je predložilo predloge, od katerih so bili vsaj nekateri deloma upoštevani. Lani na jesen je organizacija bila izpostavljena hudemu pritisku, vendar pa je neomahljivo vztrajala na svojem dosedanjem popolnoma samostojnem in strankarsko nevezanem stališču. Ohraniti je hotela docela nepolitično, zgolj strokovno linijo, kar se ji je tudi posrečilo. Upati je tudi, da se bodo posamezni primeri postopanja proti društvenim funkcionarjem in članom popravili. Organizacija upa, da bo dosegla pravico četrtinske vožnje za obisk vseh treh društvenih okrevališč.

Osebná politika v poštni stroki ni najboljša. Sedanji način sprejemanja naraščaja bi se moral spremeniti. Napredovanja morajo biti pravična, zato je nujno potreben točen in pravilen staležnik. Na napredovanje čaka približno 2000 uradnikov. Upati je, da bo v kratkem objavljen ukaz o 1300 napredovanjih. Pri službenih oblastvih prodira spoznanje, da nima organizacija drugih namenov, kakor izboljšati razmere v stroki.

Po občirni obravnavi je odbor sekcije dobil soglasno razrešnico, pri volitvah je bil pa z malimi izjemami soglasno izvoljen stari odbor. Nato sta

M. Zamacois:

Išče se dedič!

Ko se je tisto jutro gospod Formandot oblačil, se mu je zazdelo, da ima nenavadno svežo polt in izredno živahen pogled. Čutil se je pravega korenjaka, v prsih ga ni nič tiščalo, udje so mu bili gibčni, skratka, bil je dan, ko ima človek točen občutek zdravja v polnosti razcveta in zadovoljnosti.

»Zdaj ali pa nikoli«, si je mislil gospod Formandot, je pa res že čas, da uredim vprašanje oporoke, to stvar, ki je tako mučna, če človeka kaj opominja v jetrih, v obstih ali kje drugje.«

Ker je bil popolnoma brez družine, se ni g. Formandot nikoli pobrigal, da bi si bil uredil svoje zadeve. Vzrok temu ni bil noben čustven predsodek, zakaj imel ni ob sebi prav nikogar, ki bi bil vsaj kakaj primeren, da bi mu zapustil svoje premoženje.

Nejasno je bil pač že pomislil, da določi za dediča enega svojih treh tovarišev, s katerimi je dvakrat na teden v kavarni igral bridge, toda brž je opustil to misel: Lorillard ga je za najmanjšo napako kar se da surovo žalil; Fréjus je goljufal, kolikor je mogel; Mourlay, ki je bil boljševek, je pa, kakor že ime pove, očitno zaničeval meščanske načine gomiljenja premoženja.

»Komu, za vraga, naj zapustim svojih šest in dvajset tisoč frankov rente?« se je spraševal g. Formandot, ko si je zavozlaval ovratnico.

Res, mislil je tudi že časih, da bi zapustil svoj denar kuharici, zvesti Mariji, toda ko je prvokrat po dobrih desetih letih davi čisto samogibno pregledal račun izdatkov, je ugotovil nesramno pomoto šestih frankov njemu v škodo. Od tega je sklepal na desetletno vsotico, ki si jo je zvesta Marija zaslužila s košaro za na trg, tako da se ni čutil prav nič dolžnega biti ji hvaležen.

Ko se je oblekel, je g. Formandot poiskal v omariči oporoko, ki jo je bil že svojčas pripravil, nekega dne duševnega in telesnega ravnovesja, podobnega današnjemu. V oporoki je ostal neizpisan samo prostor za ime dediča oziroma dedičev, in za seznam vrednostnih papirjev, ki so nosili šest in dvajset tisoč frankov letnih dohodkov.

»Res,« je odločil gospod Formandot, »danes pa končam to stvar, da ne bom nikoli več mislil nanjo... Lepo vreme je, peš stopim k prijatelju Richterju (tako se je pisal njegov bankir), da sestaviva in vpiševa točen seznam mojega imetka; spotoma bom pa premišljal, kje bi dobil dediča, vrednega mojega velikodušja.«

Vtknil si je papir v žep in odšel. Ko je stopal po stopnicah iz četrtega nadstropja, je zaslišal spodaj glas hišnice, ki se je živahno razgovarjala z nekom:

»Glej, glej, kaj pa če bi tole svoje majhno premoženje zapustil tili sijajni gospe Criquetovi, vzoru prave hišnice? Zakaj ne?... To bi bilo eno takih presenečenj, ki so jih ponižnim poklanjali preoblečeni sultani iz Tisoč in ene noči.«

Obstal je in prisluhnil. Gospa Criquetova je pravkar govorila z Marijo, njegovo služkinjo, ki se je vračala s trga:

»Prav imate, gospodična Marija,« ji je rekla, »človek se mora vpraševati, le počemu so takile ljudje na svetu... Žene nima, nobenih otrok, ne sorodnikov... Pravi kavarniški steber!... Če bi bila jaz namesto vlade, bi takimle pobrala ves denar, pa bi ga razdelila revežem!... Upam vsaj, da si v njegovem brlogu dobro posnamete mleko?... Čisto po pravici je, da takle denar, ki nihče zanj ne ve, kako je bil zaslužen, koristi kakemu človeku, ki ga potrebuje.«

»Se že potrudim...« je odgovorila Marija. »Hvala bogu, da je bolj neumen kakor hudoben!«

Gospod Formandot, ki je bil za nadstropje nad njima, je zakašljaj in začel prav glasno stopati po stopnicah, na oko popolnoma ravnodušen. Zapustil je hišo in tisto jutro gospa Criquetova ni postala dedinja.

—o—

»Dosti teže je, kakor bi si bil človek mislil, najti osebo, vredno velikodušne dobrote tolikšne vrednosti,« si je mislil g. Formandot, ki je krenil v smeri proti Rue de l'Echelle, kjer je stanoval njegov bankir... »Komu, za vraga, naj neki zapustim svojih šestindvajset tisoč frankov rente? Komu neki?«

Ko je tako korakal, je v duhu izločeval imena ljudi, s katerimi je vzdrževal

pogostejše ali redkejše zveze in odstranjeval jih je zato, ker so se mu zdeli brez pomena ali pa nevedni. Tedajci je opazil težak tovorni voz, ki ga hropeč in s peno pokrit konj nikakor ni mogel speljati. Voznik je prigovarjal živali z nežnimi spodobudnimi besedami.

»Kaj če bi ustanovil letno nagrado za usmiljene voznike?« se je vprašal g. Formandot, ki je bil dobrega srca.

Toda ko je od svojega živinčeta hotel izsiliti še večji napor, kar se mu pa ni posrečilo, tako da je bilo videti, da bo zamudil malico, je voznik, ki se je nenadoma divje razjezil, pričel surovo obdelavati uboga konja.

»Uboga žival! In kakšna človeška surovina!« se je ogorčeval g. Formandot. »Pa bi morda rajši zapustil svoj denar Društvu za varstvo živali?«

Prav tisti trenutek je pa konj krepko udaril s kopitom, da je voznik kar odletel po tleh, kjer so se trudili okrog njega naglo prihiti ljudje.

Gospod Formandot, ki sta ga enako razočarala človek kakor žival, je šel naprej in opazil majhnega dečka, ki je otepal z megljo namazan kos kruha in z zavistjo ogledoval izložbo nekega špecerista.

»Ubogi revček,« je premišljal g. Formandot. »Vse kar vidi mu vzbuja skominne. Prav pošten obrazek ima in videti je zelo skromen... Vse te dobre stvari niso — to dobro ve — za njegov ubogi kljunček. Kaj, če bi se nenadoma spremenil v

bili sprejeti naslednji dve resoluciji, nakar je predsednik sekcije gosp. N. Šturm zborovanje zaključil.

1. resolucija.

Uradniki p. t. t. stroke s področja poštne direkcije v Ljubljani, zbrani na rednem letnem obnem zboru, ugotavljajo, da je Združenje uradnikov p. t. t. stroke, sekcija Ljubljana, edini legitimni predstavnik in tolmač celokupnega organiziranega uradništva v Sloveniji.

Zato pričakujejo, da bodo imeli funkcionarji uprave dostop do mero-dajnih faktorjev in da bodo ti vzeli njih prošnje in želje z vso resnostjo v pretres.

Delo na organizacijskem polju ne sme imeti za funkcionarje slabih posledic za njih službeni položaj, ker temelji delokrog njihovega dela na zakonu in pravilih Združenja, odobrenih od g. resornega ministra in pristojnega oblastva.

Prosimo službeno oblastvo, da se zavzame za sledeče težnje članstva:

1. P. t. t. uslužbenci, ki opravljajo najodgovornejše delo čekovne in hranilne službe naj prejmejo za to primerno nagrado.

2. Izposlujejo se naj zadostni krediti za postavitev p. t. t. odpravnikov

zaradi razbremenitve osebja v službi in zaradi izkoriščenja dopustov.

3. Sestavi naj se staležnik, ki naj bo osnova za napredovanje.

4. Vsi dnevničarji, služitelji in zva-ničniki obojega spola z uradniško kvalifikacijo naj se prevedejo na ustrežna uradniška zvanja.

5. Povečajo in izenačijo se naj na-grade za nočno delo in dnevnic ambulančnemu osebju.

6. Začasno dodeljenemu osebju naj se ne krati pravica do dnevnic za ves čas začasne dodelitve.

7. Žene naj se v službi enakopravno upoštevajo.

2. resolucija.

Občni zbor sekcije Ljubljana ugov-tavlja, da se gmotni položaj in delovne prilike p. t. t. osebja tudi v minule-m letu niso izboljšale.

Za izboljšanje razmer je potrebno, da se upoštevajo predlogi, ki jih je izdelalo Združenje. Občni zbor smatra, da je uprava Združenja storila vse, kar se je v danih razmerah dalo storiti. Vztraja naj se na dosedanjih liniji ne-odvisne in konstruktivne stanovske politike, ki bo morala voditi do večje-ga upoštevanja našega Združenja v korist članstva in stroke.

Učiteljstvo meščanskih šol je zborovalo

Dne 13. maja je zborovalo Združenje nastavnikov meščanskih šol v Celju. Zbo-rovanje je bilo prav dobro obiskano; ude-ležilo se ga je nad 100 članov društva. Kot gost mu je prisostvoval predsednik orga-nizacije v savski banovini, ravnatelj g. Su-zak. Banskno upravo pa je zastopal referent odseka za meščanske šole g. Wagner.

Predsednik ravnatelj g. Fakin je po pozdravnih besedah poročal o društvenem delu. Organizacija se bori že 20 let za končno ureditev položaja nastavnikov meščanskih šol. Člani so v teh dolgih letih že skoro obupali; saj je njihov položaj slabši kot učiteljev osnovnih šol, kljub temu, da jim je priznan glavni prosvetni svet višjo strokovno izobrazbo. Vendar se zdi, da borba le ni bila brezuspešna. Zadnje leto je napredovalo precej tovarišev v IV./2. položajno skupino, več tovarišev pa je bilo tudi prevedenih s 15 leti službe v VI. sku-pino.

Obleke kemično čisti, barva, pilstra in ilka tovarna J. O. S. REICH.

Društvo marljivo deluje. Nešteto in-tervencij je opravilo v raznih internih za-dedah, predvsem pa se bori za pravice me-ščanske šole, ki postaja vedno bolj potrebna. Leto za letom odpirajo nove meščan-ske šole, vendar primanjkuje povsod izpra-šanih učnih moči, tako da se bore te šole z največjimi težavami. Zato je zaprosilo društvo, naj ustanovi ministrstvo višjo pe-dagoško šolo v Ljubljani, saj ima Slovenija razmeroma največ meščanskih šol.

Glede napredovanja so letošnji izgledi kaj slabi; morda pa le bodo dovoljeni na-knadni krediti. Za zdaj je potrebno spet — potrpljenje.

dobrega duha iz pravljice in mu za kasne-je zagotovil možnost, lepemu številu svo-jih želja ugoditi. Zakaj neki ne?»

Toda kar privzdignilo ga je... Ker je mislil, da ga nihče ne opazuje, je mali fan-talin s čudovito spretnostjo, ki je doka-zovala, da ni bil to njegov prvi poskus, previdno privzdignil mrežo, ki je varovala izložbo in naglo zbasal v šolsko torbico čeden lonček gosje masti.

»Očitno je,« je zaključil g. Formandot, ko je gledal kako je tatič naglo brusil pe-te, »da imam danes smolo.«

Šel je lepo naprej. Rue de l'Echelle je bila že blizu.

»Kako bedast sem!« se je nenadoma domislil. »Čemu neki si prav za prav belim glavo? Ta dragi Richter, ki mi je za bankirja in svetovalca, ima sina, Jako-ba... Tako lepo je upravljal moje zadeve že dobrih trideset let. Njemu se imam v glavnem zahvaliti, njegovim dobrim na-ložbam po osem odstotkov, ki mi jih je svetoval, da imam šest in dvajset tisoč fran-kov rente... Zapustim svoj denar Jakobu, ki bo kmalu očetov drug, pozneje pa nje-gov naslednik... To ne bo le dejanje pravičnosti in hvaležnosti, temveč tudi račun izredne pretkanosti: ker bosta poučena o moji nameri, se bosta oče in sin kar naj-živahneje zanimala za procvit mojega pre-možjenja in ni dvoma, da bom do svoje — še zelo daljne — smrti užival sadove nju-nega sebičnega prijateljstva in samopridne vne-me!«

Tudi predsednik g. Suzak je poročal o večni borbi, nešteti prošnjah in neizpol-njenih — obljubah.

Nato je povzel besedo tov. g. Teuer-schuh, ki je bil pri zadnjih volitvah izvo-ljen za narodnega poslanca. Izvajal je, da smatra za svojo nalogo, da zastavi vse svo-je sile za končno ureditev vprašanja me-ščanskih šol in njegovega učiteljstva. Saj je sam dodobra spoznal ves dolgoletni sko-raj brezuspešni boj. Navzlic neprestanim razočaranjem pa le upa, da bo končno po-ložaj meščanske šole in nastavnikov ven-darje rešen s posebno uredbo. Tako bo popravljena krivica, ki je bila storjena ti narodu tako potrebni šoli.

Tov. g. Hergout je nato podal skrbno pripravljen in utemeljen referat o učnih načrtih za meščanske šole. Pobjal je ne-srečno tipiziranje šol in se zavzel za eno-ten, a okvirni učni načrt, ki naj maksimira učne cilje, a se naj prilagodi krajevnim potrebam.

Nato je govoril tov. g. Žerjav o iz-obrazbi meščanskošolskega učiteljstva. Do-kazoval je nujno potrebo preosnove seda-nje izobrazbe. Zivahna debata je dokazala, da se učiteljstvo živo zanima za zahteve in potrebe nove dobe.

O listu meščanskošolske mladine »Ra-zori« je referiral tov. g. Gaspari.

Končno so obravnavali pri slučajnostih zborovalci še nekatere manj važne zadeve in ob 2. uri popoldne je predsednik lepo uspelo zborovanje zaključil

A. N.

Poravnajte naročnino!

Gospoda Formandota so brez ovinkov odvedli v pisarno mladega Jakoba Richter-ja. Gospod Richter oče, so mu dejali, je odpotoval. Ves cvetoč od veselja in že vnaprej slastno uživa čudoviti učinek, ki ga bo dosegla njegova izjava, je jadrno pričel:

»Dragi moj Jakob,« je dejal in privle-kel iz žepa kolkovan papir, »glejte, to je moja oporoka... V nji ne manjka razen točnega seznama mojih vrednostnih papir-jev po današnjem stanju nič drugega, ka-kor dedičevo ime. Vpisal bom vanjo — vaše, dragi moj fant... Da, da, v dokaz hvaležnosti in naklonjenosti do vašega dra-gega gospoda očeta bom...«

»Ampak gospod Formandot,« ga je mladi finančnik, mrtvaško bleđ prekinil. »Kaj še prav nič ne veste? Torej niste davi prejeli mojega pisma?«

»Ne... še ne... Kakšno pismo?«

»Pismo, ki sem vam ga bil poslal s sporočilom, da je moj nesrečni oče po-begnil v inozemstvo, da je sodišče že vse zapečatilo in da ste popolnoma uničeni, ka-kor vsi naši klienti in kakor mi sami!«

»Ah, ta falot, ta požeruh!« je zastokal g. Formandot, ki je skoraj omedleval. »In jaz, ki sem se toliko trudil, da bi si našel dediča!... Ta umazanec, ta razbojnik!... Komaj da bom imel še čas se na vso na-glico spoprijazniti spet s stricem Ferdinan-dom, preden umre, če hočem da podedujem po njem tistih pet grošev!«

Zborovanje upokojevcov v Ljubljani

Kakor smo svojčas objavili, je imelo Banovinsko društvo državnih in samo-upravnih upokojevcov za dravsko banovi-no svoj redni občni zbor dne 14. maja. Zborovanje je bilo v dvorani Delavske zbornice. O poteku občnega zbora objavl-jamo v naslednjem poročilu.

Zborovanje je vodil društveni pred-sednik g. dr. Ivan Vrtačnik, ki je po uvod-nih formalnostih poročal o delovanju orga-nizacije v minule-m letu. Ker je bilo taj-niško poročilo g. Antona Spendeta že prej natisnjeno v društvenem glasilu, ga na obnem zboru niso prebrali, temveč so o njem samo podali kratak pregled. V na-slednjem podamo poglobilne točke iz po-ročila.

Ljubljanska upokojevska organizacija je imela konec aprila letos 2874 članov, za 53 manj kot konec leta 1938. Lani je umrlo 97 članov. Ljubljanska organizacija ima to-rej skoraj 30 % vseh upokojevcov iz drav-ske banovine včlanjenih, medtem ko je ma-riborsko upokojevsko društvo zbralo 1882 članov.

Poročilo navaja nato pregled upoko-jevskih društev v državi in zagovarja načelo izključno banovinskih organizacij, tako da naj bi v vsaki banovini bilo samo po eno upokojevsko društvo — in to po mož-nosti na sedežu banske uprave. Doslej se to ni dalo izvesti, ker so v nekaterih bano-vinah poleg banovinskih tudi druga upoko-jevska društva, drugod imajo pa bano-vinske upokojevske organizacije sedež iz-ven središča banovine (Sombor, Kruševac, Peč in Čačak). Edina pot do uresničenja upokojevskih zahtev je predlaganje dobro premišljenih in sestavljenih resolucij eno-tnih banovinskih društev — pravi poročilo.

Obširno smo že pisali o zborovanju državnih in samoupravnih upokojevcov, ki ga je zagrebška organizacija kot najmoč-nejša sklicala v imenu vseh društev lani novembra v Beograd. Tam so sprejeli re-solucijo za zvišanje doklad in za odpravo vseh dosedanjih omejitev in okrnitev gle-de prejetanja doklad. Vsi odločujoči kro-gi so odposlancem tedaj zagotovili svojo pomoč in obljubili uresničenje njihovih za-htev, do danes pa te obljube še niso bile izpolnjene. Upokojevska društva so konec februarja letos vnovič odposlala svoje za-stopnike v Beograd, o čemer smo tudi že natančno poročali. To odposlanstvo je ob-skalo vse odločilne činitelje, ki so sicer priznali upravičenost upokojevskih zahtev, uspeha pa doslej le ni bilo. Resolucijo teh upokojevskih odposlancev smo svojčas že objavili.

Vestnik

P. n. naročnikom! Prosimo vse, ki so z naročnino v zamudi, da jo čimprej porav-najo. Poleg naslova smo vsakemu naročni-ku s svinčnikom označili, koliko znaša dolg, računaje do konca junija t. l. Prosimo vse, ki se jih tiče, naj nam označeni znesek kar najprej nakažejo, ker se zaostanki kopi-čijo in nam povzročajo težave. — Uprava.

Nov grob. V Celju je dne 18. maja umrl upokojeni višji davčni upravitelj Leopold Hasenbühel, nekdanji predstojnik celjskega davčnega urada. Blagi pokojnik, ki je dosegel čestitljivo starost 85 let, je bil zaradi svojega ljubeznivega značaja in poštenosti splošno priljubljen, kar je do-kazala častna udeležba pri pogrebu. Pokojnika, ki je bil dolgoletni naš naročnik, ohranimo v častnem spominu.

Iz tovariškega tiska. Za tridesetletnico, odkar obstoji Združenje železniških urad-nikov kraljevine Jugoslavije, oziroma nje-gov prednik »Društvo jugoslovanskih že-lezniških uradnikov« v Trstu, ki je bilo ustanovljeno 14. marca 1909., je navedena organizacija izdala svoje glasilo v znatno povečani izdaji. List ima namreč 80 strani običajnega obsega in vsebuje dolgo vrsto zelo zanimivih člankov, ki obravnavajo zgodovino društva, pa tudi razne druge sta-novske zadeve. Med članki je tudi cela vrsta slovenskih prispevkov o najrazličnej-ših plateh železničarskega življenja. O po-sameznih prispevkih bomo obširneje po-ročali.

Uredba o finančni kontroli. V oddelku za finančno kontrolo finančnega minist-rstva se dokončujejo dela za izdajanje že davno obljubljene uredbe o finančni kon-troli. Dovršena je že zadnja redakcija ured-be, tako da ni za enkrat nobenih ovir več, da se čimprej izda. Uredba bo predvidoma precej izboljšala gmotni položaj vsega oseb-ja finančne kontrole, zlasti zvaničnikov, ta-ko da bodo vsi ti uslužbenci precej bolje gmotno zavarovani.

Brezplačno službovanje sodniških pri-pravnikov. Letošnji finančni zakon je dodal zakonu o ureditvi rednih sodišč v § 66. nov odstavek, po katerem more justični minister izprašane pravnike postaviti za sodniške pripravnike brez pravice do pre-jemkov. Pač pa jim gredo vse ostale pra-vice in dolžnosti sodniških pripravnikov in se jim tudi tako odsluženi čas šteje kot sodniška pripravljalska služba za opravlja-nje sodniškega izpita. Tudi se šteje ta

Posamezni staroupokojevcji podtikajo društvom, da se ne brigajo zanje, kar pa ni res. Tudi pri zadnjem odposlanstvu v Beo-gradu so se delegati še prav posebno za-vzeli za izenačitev staroupokojevcov. Le prizadevanju vseh upokojevskih organiza-cij se morajo staroupokojevcji zahvaliti, da so oproščeni vplačevanja v uradniški po-kojninski sklad, a navzlic temu imajo nji-hove družine enake pravice kakor vsi osta-li upokojevcji. Tudi imajo samo starupo-kojevcji pravico do rodbinskih doklad za žene. Kolikor pa pokojnine še niso izena-čene, je res nujno potrebno, da se to kar najprej zgodi in se vse krivice popravijo. To bi se najlaže izvedlo s tem, če se izda nov enoten pokojninski zakon, ki bo izvršil pravično prevedbo in novo odmero po-kojnin.

Ljubljanska organizacija se je vztrajno borila za odpravo plačevanja kuluka, ki ga morajo upokojevcji z drugimi državnimi uslužbenci plačevati tudi po dovršenem 60. letu starosti. Državne uslužbenke in upo-kojenke pa kot edine ženske sploh morajo plačevati kuluk, čeprav velja zakonska dolžnost osebnega dela samo za moške. Si-ker je pa v Sloveniji to delo že itak od-pravljeno in nadomeščeno s posebno bano-vinsko doklado. Zato je nujno potrebno, da se ta nesocialna davščina, ki tudi na-sprotuje določili § 97. urad. zak., po ka-terem so drž. uslužbenci in upokojevcji oproščeni vseh samoupravnih doklad, ne-mudoma odpravi. Društvo je zato apeliralo na sedanjega gradbenega ministra dr. Kre-ka, naj to v okviru svoje pristojnosti kar najprej izvede.

Glede povečanja voznih ugodnosti na železnicah je društvo ponovno posredovalo, zadnjič v tem smislu, da bi se upokoje-ncem na legitimacijo dovolila polovična vož-nja brez žigosanja legitimacij na daljavo do 40 km. — Sledilo je nato poročilo o posmrtnem skladu, katero smo tudi že zadnjič v izveščku objavili.

Zborovalci so izrekli društvu vodstvu zaupanje in pohvalo. Nato so bile volitve namestnikov v društveni odbor. Izvoljeni so bili gg.: davčni insp. Joža Bekš, viš. sod. svetnik Anton Mladič, ban. svetnik Rajko Svetek ter gg. viš. pis. ravn. Vla-dimir Abram, kapetan Mihael Žerjav in insp. drž. žel. Lovro Testen.

Po izvršenih volitvah se je predsednik društva zahvalil zborovalcem za mnogošte-vilno udeležbo in zaključil lepo zborova-nje.

brezplačno odsluženi čas za napredovanje in za pokojnino, če se tak brezplačni sod-niški pripravnik pozneje sprejme v plačano državno službo. S to spremembo se je tudi zakonito potrdilo stanje, ki je sicer dejan-sko že mnogo let obstajalo pri sodiščih. Sicer za enkrat še ni uvedeno obvezno in brejizjemno brezplačno službovanje za sod-niške pripravnike, toda spriče stalno pre-nizkih proračunskih sredstev bo brezplač-nost gotovo postala splošno pravilo. V da-našnjih hudih časih, ko ogromna večina absolventov pravnih fakultet komaj čaka na plačano zaposlitev, je uvedba brezplač-nega službovanja, ki grozi postati pravilo, znatno poslabšala položaj za vse izprašane pravnike.

Prevzem verskega zaklada. V uredbi o prenosu premoženja verskih zakladov v last in upravo katoliške cerkve je tudi važ-na določba o prevzemu dosedanjih držav-nih uslužbencev pri upravi teh verskih za-kladov. Ti drž. uslužbenci (v glavnem go-zdarske in kmetijske stroke) se z dnem izročitve lastnine verskega zaklada cerkve-nemu oblastvu (za »kranjski verski zaklad« torej ljubljanski škofiji) postavijo po § 101. uradnega zakona na razpoložanje. Pristoj-ni škofijski ordinariat pa lahko prevzame (torej jih ni dolžan prevzeti) te uslužben-ce v cerkveno samoupravno službo, če sami pritrjujejo prevzemu. Cerkevno oblastvo jim v takem primeru prizna vse v državni službi pridobljene pravice, dobi pa od uradn. pokojninskega sklada tudi vse pris-pevke, ki so jih ti uslužbenci že vplačali v sklad.

Premestitev davčne uprave. Z odločbo fin. ministrstva se preseli dosedanja davčna uprava Prevalje v Dravograd, kjer bo njen novi sedež. V Dravogradu mora po ti od-ločbi pričeti uradovati davčna uprava že 1. julija t. l. S tem se je izpolnila stara že-lja dravograjskim občanom, uradništvo davčne uprave bo pa tudi veselo, ker pride v II. drag. razred.

Ali je potreben poseben zakon za poštno stroko? O tem vprašanju piše v »Slovenskem poštarju« člankar »Ivrc« tudi tole v dokaz potrebnosti takega specialnega zakona: »P. t. t. ustanova ni kaka prosvet-na, gradbena ali finančna ustanova, kjer se prej ali slej vsak lahko znajde, kjer se spi-si lahko odložijo za drugi ali tretji dan. P. t. t. ustanova je živec vsega državnega aparata in vsega organizma. Zato bi bilo obče-

koristno, da bi vrhovna p. t. t. ustanova, če hoče na moderen in sodoben način urediti personalno politiko, izdelala poseben zakon za poštne osebe ter sprejela vanj vse ono, kar se je izkazalo bodisi pri nas ali v drugih državah za koristno. Pri sestavljanju takega posebnega zakona bi morale sodelovati vse poštne direkcije in vse strokovne organizacije poštних uslužbencev. — Dvomimo, da bi bili prav vsi uslužbenci »prosvetnih, gradbenih ali finančnih ustanov« istega mnenja s člankarjem, ki najbrž njihovega delokroga in dela ne pozna prav do vseh podrobnosti.

Poseben proračun prometnega ministrstva? O tem objavlja »Glasnik železničarjev« v članku »Par besed k proračunu« tudi sledeče, popolnoma pravilne in trezne misli, ki kažejo, da člankar

točno presoja položaj in ne precenjuje koristi posebnega proračuna za prometno stroko. Piše namreč med drugim tudi: »Nekateri so mnenja, da bi bilo možno doseči več uspehov, če bi bil proračun prometnega ministrstva izločen iz sedanjega sestave proračuna. N. pr. po vzgledu monopolne uprave. Verjetno se motijo oni, ki mislijo, da bi bilo s tem kaj boljše. Finančni minister ima tudi pri monopolu in pri vseh državnih podjetjih svojo besedo, kot drugod. S samimi upravnimi svetniki pa ne bi bilo dosti pomagano. Železničarji imajo itak svoj zakon, zaradi česar ni nobene ovire, da se nam ne bi mogli tudi v sedanjih sestavi proračuna zvišati prejemki, ne glede na ostale javne nameštence, če bi obstojala tak namen in taka možnost.«

oblaščenec pa sme na občnem zboru zastopati največ 10 članov. — Izredni občni zbor se mora sklicati, če to zahteva petina rednih družtvenikov in hkrati predloži predlog. Na izrednem občnem zboru se ne smejo obravnavati zadeve, ki so pridržane rednemu občnemu zboru. Če je bil na letnem odklonjen neki predlog, se v istem letu ne sme vnovič obravnavati na izrednem občnem zboru. — Če bi se društvo razšlo ali če bi bilo razpuščeno, pripade društveno premoženje sličnemu društvu v Mariboru. Upravlja ga zadnji odbor do izročitve. Če se to v dveh letih ne zgodi, ker se ni ustanovilo slično društvo, se društveno premoženje razdeli najrevnejšim članom bivšega društva.

Posmrtni sklad ljubljanskih upokojenec. Pri ljubljanskem »Banovinskem društvu državnih in samoupravnih upokojenec« je bilo konec minulega leta v društvenem posmrtnem skladu včlanjenih 229 članov. Prvi člani so bili sprejeti dne 1. aprila 1938, in sicer 238. Rednih članov je bilo 191, izrednih (to so lahko tudi aktivni nameštenci, ki imajo enake pravice) pa 38. Moških je bilo 109, članic pa 120. V Ljubljani jih je stanovalo 118, po deželi 111. Člani posmrtnega sklada so do konca leta vplačali 27.198 din prispevkov. Podpora, ki jo daje posmrtni sklad, se po letih članstva sčasoma stopnjuje do 2000 din. Ta posmrtni sklad nima starostne omejitve za

pristop. Člani morejo ob vpisu v zaprti kuverti označiti ime tiste osebe, kateri naj se po smrti izplača posmrtnina.

»Umirovljenik«. Dne 10. maja je izšel dotedanji »Penzioner«, glasilo zagrebškega Društva državnih in samoupravnih penzionerov savske banovine, prvokrat kot »Umirovljenik«. Na zadnjem občnem zboru so namreč sklenili člani navedenega društva, da se bo organizacija imenovala odslej društvo »umirovljenika«, njeno glasilo pa »Umirovljenik«.

Železniški kronski rentniki. Že večkrat smo poročali o teh revežih, na katere so ob prevedbi leta 1927. popolnoma pozabili. Po izjavi generalnega direktorja železnic so bili ob prevedbi kronskih pokojnin v dinarje le po pomoti izpuščeni. Dolga leta se jim je obljubljalo, da se bo ta napaka popravila, a šele pred dvema letoma je bil končno vendarle pripravljen zanje kredit. Vendar so komaj nedavno prejeli ti bivši, pozneje podržavljeni uslužbenci Južne železnice svoje razlike. Žal pa niso dobili za nazaj razlike med prejetimi in pripadajočimi prejemki tudi za čas do 1. avgusta 1927. Zdaj je teh starih rentnikov le še približno 900, prejemale pa vsi skupaj na mesec približno 18.000 din. Pravičnost zahteva, da bi se te nizke kronske rente prevedle v razmerju krona za dinar, da bi se jim tako vsaj nekoliko olajšal težki gmotni položaj.

Iz organizacij

Slavje mariborskih narodnih železničarjev. Letošnjo tridesetletnico Združenja jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev bo mariborska podružnica obhajala na svečan način v dneh 3. in 4. junija. Ker praznuje pa letos tudi železničarsko glasbeno društvo »Drava« svojo dvajsetletnico, bo obenem tudi proslava njenega jubileja. Zato priredi »Drava« dne 3. t. m. svojo prireditev v Sokolskem domu v Mariboru, prihodnji dan, v nedeljo, bo pa na letnem telovadišču Sokola I v Mariboru velika slovesnost, kjer bodo razvili zastavi mariborske podružnice UJNZB in »Drave«. Pri vseh slavnostnih prireditvah pričakujejo veliko udeležbo.

Zborovanje sodnikov. V nedeljo, dne 11. junija, ima ljubljanska sekcija Društva sodnikov kraljevine Jugoslavije redni občni zbor. Zborovanje bo v veliki razpravni dvorani okrožnega sodišča v Ljubljani ob 10. uri dopoldne. Dnevni red običajen.

Občni zbor uradnikov finančne kontrole. Dne 11. junija ima Združenje uradnikov finančne kontrole svoj III. redni občni zbor, in sicer v Beogradu, v prostorih hotela »Petrograd«. Dnevni red zborovanja je običajen.

Zborovanje sodnih izvršiteljev. Društvo sodnih izvršiteljev kraljevine Jugoslavije je imelo v nedeljo, dne 7. maja 1939., svoj XIX. redni letni občni zbor v justični palači v Ljubljani. Občnega zbora se je udeležilo izredno veliko število članov. Z veseljem je bilo opaziti, kako se sodni izvršitelji zanimajo za važne stanovske zadeve, ker so nekateri prišli od daleč, da pokažejo svojo stanovsko zavednost. Niso se ustrašili truda in stroškov. Občni zbor je vodil dolgoletni predsednik društva g. Ivan Stavec. Poročal je v daljšem govoru o delovanju društva v minulem letu, ter načrtih za bodoče poslovno leto. Tudi poročili tajnika g. Mlinarja in blagajnika g. Nesmana sta pokazala, da društvo zelo marljivo dela. Zanimiva je bila tudi razprava o predlogu splitske sekcije, in to tov. g. Blažkovića, ki kaže društveno delo tudi na socialnem področju. O tem predlogu pa se bo obširneje razpravljalo, ko ga člani točno prouče. Podrobnosti o zborovanju bodo člani, ki se občnega zbora niso udeležili, brali v zapisniku in okrožnici, ki sedaj kroži po okrožjih. Lahko trdimo, da bo vzorna zavednost, katera družji sodne izvršitelje v njihovi stanovski organizaciji, lahko tudi v bodoče pokazala, kako zelo resničen je izrek: »V slogi je moč!«

Vestnik Društva orožniških upokojenec

Občni zbor Društva orožniških upokojenec za Jugoslavijo s sedežem v Ljubljani bo v nedeljo, dne 4. junija, ob 10. uri dopoldne v prostorih vrtnice verande restavracije »Novi svet« na Gosposvetski cesti v Ljubljani. Ta datum je bil izbran po želji raznih okoliških tovarišev, ki bi obenem radi obiskali velesojem.

Za krajevno skupino Maribor bo

občni zbor dne 11. junija v Mariboru ob 10. uri v prostorih tovariša Senice.

Društvo želi, da se tega občnega zbora udeleže tudi vsi tisti stanovski tovariši, ki sicer ne sodelujejo, pa poznajo dosti načrtov za rešitev naših teženj in jih ob raznih prilikah poudarjajo in navajajo. Člani naj te tovariše v čim večjem številu povabijo na naš občni zbor, da se ob ti priliki pogovorimo.

Zadružne vesti

Iz železničarske nabavljalne zadruge. Nedavno je bil redni občni zbor železničarske nabavljalne zadruge v Ljubljani. Zborovanje je minulo v lepem soglasju in redu. Navedemo naj nekaj splošno zanimivih podatkov o zborovanju. Predlagatelji, ki so stali pred predlogom, naj bi se zadruga razdelila v dve samostojni zadrugi, v ljubljansko in mariborsko, so predlog umaknili. V prihodnje bo torej ostala zadruga enotna, pač pa bo imelo mariborsko okrožje še nadalje zelo obširno samoupravo. Zadruga bo sezidala v Mariboru moderno poslopje, za kar ji je Zveza nabavljalnih zadrug dovolila posojilo v višini poludrugega milijona. — Letos bo zadruga odplačala tudi zadnji del dolga za ljubljansko poslopje in druge naprave, ki bodo s tem postale v celoti njena last. — Zborovalci so sklenili, da sme odbor zadolžiti člana do zneska 1750 din, medtem ko je znašalo doslej dovoljenje samo za 1500 din. — Med obravnavanjem je nekdo predlagal tudi, naj bi se deleži znižali od 300 din na 100 din, kakor je to navadno pri drugih uradniških zadrugah. — Kot nakup za gotovino bo zadruga odslej smatrala vsak nakup, če bo član poravnal račun v roku 10 dni. Za nabavo manufakture pa sme zadruga dovoliti posameznemu članu kredit največ v višini dveh mesečnih plač. — Na zborovanju so tudi ugotovili, da so člani zadrugi dolžni

skoraj 8 milijonov dinarjev. Ta visoka številka kaže, da večina zadružnih članov, in torej večina železničarjev sploh, s službenimi prejemki ne more kriti izdatkov niti za golo življenje. Ta ugotovitev pa spet zahteva nujno odpomoč in čimprejšnjo zvišanje prejemkov.

Stavna zadruga v Celju. Na zadnjem občnem zboru Stavne zadruge drž. uslužbencev v Celju, ki ga je vodil gimn. ravnatelj g. Fr. Mravljak, so zborovalci soglasno odobrili izčrpano poročilo zadružnega tajnika g. A. Cvahteja, upok. davčnega inspektorja. Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni spet vsi odborniki, katerim je potekla poslovna doba. Najvažnejši predmet, ki se je obravnaval na zborovanju, je bil predlog g. ravnatelja A. Zorka, naj bi zadruga skušala zbrati zadosten stavbni sklad. Ta naj bi se zbral z rednimi prispevki vseh zadružnikov, ki stanujejo v zadružnih hišah ali ki reflektirajo na taka stanovanja, in to s pomočjo prisilnega stalnega varčevanja. S tem skladom bi bilo zadrugi omogočeno, sezidati več novih stanovanjskih poslopij, kjer bi člani dobili lepa družinska stanovanja po primernih cenah. Upati je, da se bo celjska stavna zadruga v smislu sklepov, ki so bili sprejeti v tem pogledu, mogla v prihodnje uspešno lotiti vprašanja, kako omiliti stanovanjsko krizo državnih uslužbencev.

Upokojenec

Koliko je upokojenških društev? Kolikor je mogoče sploh točno odgovoriti na to vprašanje, je zdaj 13 organizacij državnih upokojenec v vsi državi. Največje upokojenško društvo je v Zagrebu, nato sledi Ljubljana, za njo pride menda Maribor. Razen teh so še društva v Sarajevu, Splitu, v Banja Luki in v Somboru. Baje so tudi upokojenške organizacije v Skoplju (vardarska banovina), v Kruševcu (moravska banovina), v Čačku (drinska banovina), v Šibeniku in Mostarju (primorska banovina) ter v Peći (zetska banovina). V Beogradu je pa le nekaj pripravljani »akcijski« odbor, do ustanovitve društva pa zaradi znane nebriznosti beograjskih državnih in samoupravnih upokojenec doslej še ni prišlo, in tudi ne kaže, da bi se razmere v tem pogledu kaj izboljšale. Kakor je videti iz prednjega, so v primorski banovini tri organizacije, v drinski in dravski banovini pa po dve upokojenški društvi.

Iz mariborske organizacije upokojenec. Na nedavnem občnem zboru so bila spremenjena tudi pravila »Društva jugoslovanskih državnih in samoupravnih upoko-

jencev v Mariboru«. Tako se je spremenil oz. dopolnil § 3., ki govori o namenu in sredstvih društva. Društvo ima namen in dolžnost, varovati koristi in pravice članov, stremeti, da bodo zakonska določila v skladu z upravičenimi zahtevami upokojenec, nuditi članom moralno in po možnosti gmotno pomoč, prirejati zborovanje, ustanovljati podružnice in postavljati zaupnike ter ustanovljati gospodarska podjetja, ki bi mogla okrepiti stan upokojenec. — Spremenile so se tudi določbe o društvenih članih. Člana, tudi odbornika ali predsednika, ki s svojim vedenjem škoduje društvu, ki deluje proti društvenim koristim ali ki navzlic pismenemu opominu pol leta ne plača članarine, more odbor izključiti. Pritožba na razsodišče ne odloži izključitve. — O spremembi pravil in o razpustu društva sklepa občni zbor z dvetretjinsko večino. O razpustu se načeloma glasuje poimensko z listki. Predlog za prehod na dnevni red ali za konec debate mora predsednik takoj dati na glasovanje. — Zunanji člani morejo dati pooblastila mariborskim ali drugim tovarišem. Vsak po-

Manufakturna trgovina

ABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in pregrog. (Pliš, tapetri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima, vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Državnim nameščencem proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani in podružnica v Mariboru priporočata nastopne zbirke knjig:

9. Zbirka za din 50'—: Suchy: Staroindijske basni. Rapè: Tisoč in ena noč. Brinar: Pohorske bajke. De Amicis-Miklavčičeva: Srce.

10. Zbirka za din 100'—: Erjavc-Flerè: Zbrani spisi: Fran Erjavc, Franc Levstik, Matija Valjavec, Josip Stritar, Simon Jenko, Anton Martin Slomšek, Janko Kersnik, Slovenske pesnice in pisateljice.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000— vsem javnim nameščencem po 7% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin t. z. z. z. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 ♦ Telefon št. 4421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.